

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2S/35/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1019200226
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Pavlikovský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1019200226.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vlastimila Pavlikovského a členov senátu JUDr. Jeanette Hajdinovej a JUDr. Michala Dzurdzíka, PhD., v právnej veci žalobkyne: W. G., nar. XX.XX.XXXX, Z. vinohradoch XXX, I., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Bratislava, Námestie Slobody 12, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaBA 2754/2019 (KaBA 30748/2018) ČRZ: 4057/2019 zo dňa 10.01.2019, jednohlasne, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave žalobu z a m i e t a .

Žalovanému sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

I. Konanie pred žalovaným správnym orgánom

1. Žalobkyňa podaním doručeným žalovanému (kancelárii Bratislava) žiadala o poskytnutie právnej pomoci na zastupovanie v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 16C 288/2016 o žalobe žalobcu Domova sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Rača, Pri vinohradoch 267, Bratislava proti žalobkyni o zaplatenie 1.254,40 EUR s príslušenstvom.

2. Rozhodnutím napadnutým v žalobe žalovaný nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci žalobkyne podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 327/2005 Z.z.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia žalovaný uviedol, že žalobkyňa na preukázanie príjmovej a majetkovej situácie predložila kópiu rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. 295 808 7120 0 zo dňa 30.11.2017 o zvýšení starobného dôchodku od 01.01.2018 na sumu 350,60 EUR mesačne a vdovského dôchodku od 01.01.2018 na sumu 115,20 EUR mesačne. Starobný dôchodok jej bol zvýšený o 8,40 EUR mesačne, vdovský dôchodok bol zvýšený o 2,40 EUR mesačne. V posudzovanom období jún 2018 až december 2018, ako mesiac podania žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, mala žalobkyňa príjem v podobe dôchodkových dávok (starobný dôchodok a vdovský dôchodok) vyplácaných Sociálnou poisťovňou. Jej príjem bol v uvedených mesiacoch nasledovný:

- jún 2018 vo výške 465,80 EUR a presahoval 1,6-násobok životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, t. j. sumu 319,17 EUR (platnú od 01.07.2017), ktorá predstavuje hornú hranicu príjmu materiálnej núdze pre jednu dospelú fyzickú osobu o sumu 146,63 EUR;

- júl 2018 až november 2018 vo výške 465,80 EUR a presahoval 1,6-násobok životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, t. j. sumu 328,12 EUR (platnú od 01.07.2018), ktorá predstavuje hornú hranicu príjmomateriálnej núdze pre jednu dospelú fyzickú osobu o sumu 137,68 EUR.

4. Čistý príjem žalobkyne v mesiaci podania žiadosti (december 2018) bol vo výške 465,80 EUR a presahoval podľa žalovaného 1,6-násobok sumy životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, t. j. sumu 328,12 EUR platnú od 01.07.2018, ktorá predstavuje hornú hranicu príjmu materiálnej núdze pre jednu dospelú fyzickú osobu o sumu 137,68 EUR. Na základe predložených dokladov o príjme a informácií o majetkovej situácii bolo podľa žalovaného preukázané, že žalobkyňa nespĺňa zákonom stanovenú podmienku - stav materiálnej núdze.

5. V zmysle § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., podľa ktorého ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci je žalovanému daná možnosť takúto právnu pomoc poskytnúť, nie je mu daná povinnosť. Zákon žalovanému zveril, aby sám v rámci voľnej úvahy rozhodol o poskytnutí právnej pomoci v tých prípadoch, kde je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci. Pod primeranými okolnosťami s ohľadom na všeobecnú formuláciu zákonného ustanovenia možno podľa dostupnej judikatúry rozumieť to, že ide o taký právny stav, ktorý by mal byť posudzovaný s osobitným zreteľom a hodný osobitnej ochrany zákonom. Interné usmernenie centra 2015/2 podľa čl. II ods. 5 konkretizuje, aké sú primerané okolnosti, ktoré sú podmienkou poskytnutia právnej pomoci podľa §6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. Za tieto sa v zmysle uvedeného usmernenia považujú také okolnosti alebo skutkový stav a sociálna situácia žiadateľky, ktorá nasvedčuje tomu, že by neposkytnutie právnej pomoci alebo neposkytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou malo vážne následky a/alebo spôsobilo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo právach žalobkyne (napr. dražba nehnuteľnosti, strata vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorú žiadateľka využíva na trvalé bývanie a pod.). Rovnaké podmienky musí žalobkyňa spĺňať aj v prípade prehodnocovania jej nároku na poskytovanie právnej pomoci.

6. Podľa žalovaného prípad, s ktorým sa žalobkyňa obrátila na správny orgán, sa týka súdneho konania o zaplatenie 1 254,40 EUR s príslušenstvom, t. č. vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 16C/288/2016. Žalovaný vo vzájomnej súvislosti posúdil rozsah prekročenia podmienky materiálnej núdze, ako aj povahu veci, pre ktorú žalobkyňa žiadala poskytnúť právnu pomoc, pričom dospel záveru, že nepriznanie nároku na právnu pomoc v tejto právnej veci nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach žalobkyne ako žiadateľky. Nepriznanie právnej pomoci správnym orgánom ešte neznamená neúspech v prípadnom súdnom konaní. Taktiež nie je vylúčené, že žiadateľke by v súdnom konaní bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože zákon č. 327/2005 Z. z. upravuje iné kritériá pri posudzovaní odkázanosti žiadateľky o poskytnutie právnej pomoci ako CSP pri posudzovaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Nesplnenie hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci.

7. Z pripojeného administratívneho spisu súd zistil skutočnosti, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné tak, ako boli nimi opísané v ich písomných podaniach. Žalovaný správny orgán v administratívnom konaní vydal v úvode odôvodnenia rozsudku opísané rozhodnutie, pričom jeho odôvodnenie je obdobné ako vyjadrenie k žalobe. K jednotlivým častiam tohto rozhodnutia a k skutočnostiam medzi účastníkmi sporným sa súd detailnejšie vyjadril nižšie v odôvodnení v časti VII. tohto rozsudku.

II. Žaloba

8. Včas podanou žalobou doručenou súdu dňa 13.02.2019 sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaBA 2754/2019 (KaBA 30748/2018), 4057/2019 zo dňa 10.01.2019, ktoré považovala za nezákonné, žiadala ho zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

9. Žalobkyňa namietala, že žalobou napadnuté rozhodnutie neobsahuje výsledok riadneho prešetrovania žiadosti o pridelenie advokáta, žalovaný nezistil presne a úplne skutočný stav veci a nezaobstaral

potrebné podklady pre rozhodnutie. Žalovaný pri posudzovaní majetkovej príjmovej situácie žalobkyne pre účel zistenia a splnenia podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. opomenul uplatniť zvýšenú ochranu prijímateľa sociálnej služby podľa zákona č. 448/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov, ignoroval osobitnú právnu úpravu podľa § 73 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, keď po zaplatení úhrady za celoročnú pobytovú sociálnu službu musí žalobkyňa ako prijímateľovi sociálnej služby zostať mesačne z jeho príjmu najmenej 25% sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú osobitným predpisom. Po zaplatení úhrady za celoročnú pobytovú sociálnu službu v zariadení bez poskytovania stravovania musí prijímateľovi sociálnej služby zostať mesačne z jeho príjmu najmenej 75% sumy životného minima. Aj keď sa nejedná o ustanovenie *expressis verbis* implementované v zákone č. 327/2005 Z.z. bol správny orgán povinný posudzovať v prípade žalobkyne, ktorá je prijímateľom sociálnej služby aj výdavkovú stránku, rovnako ako napríklad exekútor v prípade vykonávania exekučných zrážok z príjmu podľa exekučného poriadku v súlade s Nariadením vlády č. 268/2006 rozsahu zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia.

10. Verený poskytovateľ sociálnej služby žalobkyňu určil podľa § 35 zákona o sociálnych službách úhradu za ubytovanie vo výške 205,73 EUR mesačne, stravovanie ani iné činnosti inak pre poskytovateľa povinné nepoberá s odkazom na § 35 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 17 ods. 4 a § 106 ods. 5,6 a 7 zákona o sociálnych službách. Žalobkyňa po zaplatení úhrady za poskytovanú sociálnu službu musí z mesačného príjmu v rozhodnom období v súlade s § 73 ods. 1 zákona o sociálnych službách ostať 153,8 EUR a na zabezpečenie životných potrieb musí preto nevyhnutne vynaložiť sumu 359,53 EUR.

11. Podľa žalobkyne je vyhodnotenie splnenia podmienok § 6 ods. 1 písm. a/ ako aj § 6a ods. 1 v spojení s § 6 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. odôvodnené v rozpore s platnou právnou úpravou. Rozdiel medzi uvedenou sumou a sumou životného minima pre jednu plnoletú osobu podľa zákona č. 601/2003 Z.z. vo výške platnej po 30.06.2018 je 154,463 EUR, o túto hodnotu sa zvyšuje príjmová hranica podľa § 6a ods. 1, § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. Hranice výšky priemerného čistého príjmu žiadateľa za 6 mesačné obdobie ako podmienky pre získanie nároku podľa § 6a ods. 1 alebo nároku podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. sú stanovené pre obdobie od 01.07.2018 vo výške príjmu 328,12 EUR za mesiac (1,6 násobok životného minima) a 287,1 EUR za mesiac (1,4 životného minima) a po aplikácii osobitnej ochrany zákonu o sociálnych službách sú vo výške 482,58 EUR (1,6 násobok) a 441,57 EUR (1,4 násobok).

12. Žalovaný ustálil mesačný príjem žalobkyne počas zákonom stanoveného obdobia na sumu 465,8 EUR mesačne, preto žalobkyňa podľa jej názoru spĺňa podmienku na priznanie bezplatnej právnej pomoci so spoluúčasťou na výdavkoch jej právneho zastúpenia.

13. Žalobkyňa tiež namietala, že žalovaný neskúmal všetky aspekty, keď neprihliadal na skutočnosť, že žalobkyňa okrem sporu pod sp. zn. 16C 288/2016 pred Okresným súdom Bratislava III v postavení žalovanej vedie tiež ďalšie konanie, pričom celková vymáhaná suma od toho istého žalobcu je v istine vo výške 6.469,30 EUR. Žalovaný bol v rámci voľnej úvahy povinný vyhodnotiť konkrétne okolnosti a právne skutočnosti v súlade s § 6 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. a prípadne dožiadania a doplnenia podkladov nevyhnutných pre posúdenie okolností alebo skutkového stavu prípadne sociálnej situácie žalobkyne, ktorá nasvedčuje tomu, že by neposkytnutie právnej pomoci alebo neposkytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou malo vážne následky, alebo spôsobilo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo právach žalobkyne.

14. Žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že žalovaný vydal viacej rozhodnutí o priznaní bezplatnej právnej pomoci, resp. bezplatnej právnej pomoci s finančnou účasťou vo veciach rovnakého žalobcu a rôznych žiadateľov, čo považovala žalobkyňa za voči svojej osobe diskriminačné.

III. Vyjadrenie žalovaného

15. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 17.04.2019, zotrval na svojom pôvodnom právnom názore, žalobu považoval za nedôvodnú a žiadal ju zamietnuť.

16. Žalobkyňa žalovanému vytýkala, že ako správny orgán nezistil presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si neobstaral potrebné podklady pre rozhodnutie. Žalovaný pri posudzovaní splnenia

zákonnej podmienky stavu materiálnej núdze žalobkyne opomenul uplatniť zvýšenú ochranu prijímateľa sociálnej služby podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 448/2008 Z. z.“). Konkrétne podľa § 73 ods. 2 tohto zákona po zaplatení úhrady za celoročnú pobytovú sociálnu službu v zariadení bez poskytovania stravovania musí prijímateľovi sociálnej služby zostať mesačne z jeho príjmu najmenej 75 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenej osobitným predpisom.

17. Žalobkyňa poukázala na zákon č. 448/2008 Z. z., v ktorom sú stanovené podmienky, za ktorých sa určuje výška úhrady za celoročnú pobytovú sociálnu službu. Tento zákon však neustanovuje podmienky priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci. Zákonné podmienky, ktorých splnenie je nevyhnutné na priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci, určuje a upravuje zákon č. 327/2005 Z. z. V rámci úpravy poskytovania právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi zákon č. 327/2005 Z. z. neodkazuje na zákon č. 448/2008 Z. z., a preto žalovaný pri posudzovaní splnenia podmienok na priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci nemôže vychádzať zo zákona č. 448/2008 Z. z.

18. Žalovaný zotrval na svojom skutkovom závere, že príjmové pomery žalobkyne v mesiaci podania žiadosti o poskytnutie právnej pomoci (december 2018) presahovali zákonom stanovenú hranicu 1,6 násobku sumy životného minima, t. j. sumu 328,12 EUR (platnú od 01.07.2018). Žalovaný pred vydaním rozhodnutia o nepriznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci na základe žalobkyňou predložených dokladov vyhodnotil dňa 08.01.2019 príjmovú a majetkovú situáciu žalobkyne. Žalovaný prihliadal aj na príjmové pomery žalobkyne v období šiestich mesiacov pred podaním žiadosti (jún 2018 až november 2018). V júni 2018 príjmy žalobkyne presahovali zákonom stanovenú hranicu 1,6 násobku sumy životného minima, t. j. sumu 319,17 EUR (platnú od 01.07.2017 do 30.06.2018). V období mesiacov júl 2018 až november 2018 príjmy žalobkyne rovnako presahovali zákonom stanovenú hranicu 1,6 násobku sumy životného minima, t. j. sumu 328,12 EUR (platnú od 01.07.2018).

19. Žalovaný sa v odôvodnení rozhodnutia o nepriznaní nároku zaoberal vecou aj z pohľadu § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., podľa ktorej je žalovanému daná možnosť na základe vlastnej správnej úvahy priznať nárok na poskytnutie právnej pomoci v prípadoch, keď je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci, aj keď účastník konania nespĺňa zákonnú podmienku stavu materiálnej núdze. Za takéto prípady môžeme podľa dostupnej judikatúry súdov a interných usmernení žalovaného rozumieť situácie, kedy by nepriznanie právnej pomoci malo za následok vážnu ujmu na živote, zdraví alebo právach účastníka konania, čo žalovaný uviedol aj v odôvodnení rozhodnutia o nepriznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci a demonštratívne uviedol, v akých prípadoch je použitie vyššie uvedenej správnej úvahy potrebné aplikovať. Zákon č. 327/2005 Z. z. neprikazuje žalovanému aplikovať správnu úvahu pri posudzovaní, či celková situácia žalobkyne odôvodňuje alebo neodôvodňuje priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci. Žalovaný na základe predložených dokladov vyhodnotil a v rozhodnutí o nepriznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci aj riadne odôvodnil, že v prípade žalobkyne sa jedná o zaplatenie 1 254,40 EUR s príslušenstvom, t. č. vedené na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 16C/288/2016, pričom nepriznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci do tohto konania nespôsobí žalobkyňi vážnu ujmu na jej živote, zdraví alebo na jej právach.

20. Žalobkyňa podľa žalovaného nespĺnila jednu z kumulatívnych podmienok poskytovania právnej pomoci vymedzenej v § 6 ods. 1 písm. a), § 6a ods. 1 a ani § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., a preto rozhodol, že žalobkyňi nepriznáva nárok na poskytovanie právnej pomoci. Nesplnenie podmienky stavu materiálnej núdze tak, ako je definované v § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 327/2005 Z. z., rovnako ako nesplnenie čo i len jednej z ostatných kumulatívnych podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 327/2005 Z. z., automaticky vylučuje nárok žalobkyne na poskytovanie právnej pomoci.

VI. Relevantné právne predpisy

21. Podľa § 4 ods. 1 písm.) zákona č. 327/2005 Z.z. na účely tohto zákona je právnou pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní

pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených

22. Podľa § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 327/2005 Z. z. materiálnou núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

23. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. do príjmu fyzickej osoby, ktorá žiada o poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „žadateľ“), sa započítavajú príjmy obdobne ako pri výpočte príjmu fyzickej osoby na účely určenia súm životného minima; to neplatí, ak sú spoločne posudzované fyzické osoby účastníkmi sporu v súdnom konaní s protichodným postavením.

24. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom2) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/327/20190301>> a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,

b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

25. Poznámka č. 2: § 2 zákona č. 601/2003 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/601/>> o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2004 Z. z.

26. Podľa § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom2) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/327/20190301>> a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20 % trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/327/20190301>> tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/327/20190301>> sa použije primerane.

27. Podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z.ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

28. Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z. z. príjem na účely tohto zákona sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti a prehodnocuje sa každých 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

29. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „konanie“) sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosťami uvedenými v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na tlačive. Doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze, nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt a rodné číslo. Na výzvu centra žiadateľ doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní; centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktorými disponujú štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať súčinnosť podľa tohto zákona.

30. Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu o nároku na poskytnutie právnej pomoci nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu o nepriznaní

nároku na poskytnutie právnej pomoci možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

VII. Posúdenie vecí správnym súdom

31. Krajský súd v Bratislave preskúmal napadnuté rozhodnutia v rámci žalobných dôvodov (§ 182 SSP) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie vydané žalovaným aj postup správneho orgánu bol v súlade so zákonom, a preto žalobu podľa § 190 SSP zamietol.

32. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

33. Podľa § 6 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

34. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnou žalobu sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

35. Úlohou súdu v rámci preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa SSP je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutkový stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

36. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou jeho postupu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Súd preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré mal zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

37. Právnym posúdením je činnosť, pri ktorej sa zo skutkových zistení vyvodzujú právne závery a aplikuje sa konkrétna právna norma na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak sa nepoužil správny právny predpis alebo ak sa síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne sa interpretoval alebo ak sa zo správnych skutkových záverov vyvodili nesprávne právne závery.

38. Na tomto mieste je vhodné uviesť, že súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musia smerovať k spravodlivému výsledku. Súdu prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická a formalistická aplikácia zákona bez ohľadu na zmysel a účel záujmu chráneného právnou normou, nemôže priniesť absurdné následky a v prípade, že tomu tak je, aby takúto interpretáciu zákona odmietol a zvolil výklad v duchu zákona.

39. Pri výklade právnej normy treba vychádzať z toho, že podstatná je aplikácia materiálneho hľadiska, nakoľko právny formalizmus v podmienkach demokratického právneho štátu nemôže celkom prevládať (napr. nález ÚS ČR z 04.02.1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96). Úlohou sudcu v podmienkach materiálneho právneho štátu je nájsť riešenie, ktoré by bolo v súlade so všeobecnou ideou spravodlivosti, resp. v súlade s prirodzeno-právnymi princípmi (napr. nález ÚS ČR z 02.11.2009, sp. zn. II. ÚS 2048/2009). Podľa konštantnej judikatúry nemožno orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom tolerovať formalistický prístup, pričom je nutné zdôrazniť, že povinnosť súdu nachádzať právo

neznamená len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonom texte, ale tiež formulovať, čo je zmyslom a účelom právnych predpisov (napr. nález ÚS ČR z 07.09.2010, sp. zn. Pl. ÚS 34/09).

40. Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že účelom zákona č. 327/2005 Z.z. je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv.

41. Konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona č. 327/2005 Z.z. sa pred správnym orgánom príslušným na rozhodovanie (žalovaným) začína podaním písomnej žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na určenom tlačive. Žiadateľ k žiadosti (alebo na výzvu správneho orgánu je povinný predložiť podklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, pričom podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje správny orgán, ktorý tieto vyžiada od štátnych orgánov, obcí, notárov a iných právnických osôb a fyzických osôb.

42. Po zabezpečení všetkých potrebných dokladov a spoľahlivo zistenom skutkovom stave správny orgán o žiadosti v zákonom určenej lehote rozhodne. Zákon správnemu orgánu vymedzuje rozhodnúť o poskytnutí právnej pomoci fyzickej osobe bez finančnej účasti za predpokladu splnenia podmienok ustanovených v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., pričom tieto podmienky musia byť žiadateľom splnené kumulatívne.

43. Z uvedeného vyplýva, že úspešným žiadateľom môže byť len osoba, ktorá osvedčí, že sa jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom (§ 2 zákona č. 601/2003 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/601/>> o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2004 Z. z.), nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a hodnota tohto sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslit' v peniazoch.

44. Zákon č. 327/2005 Z.z. umožňuje okrem právnej pomoci bez finančnej účasti, aby správny orgán rozhodol o poskytnutí právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20 % trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu, a to za predpokladu, že splnenia podmienok ustanovených v § 6a ods. 1 zákona. Ide o prípady, kedy príjem fyzickej osoby, žiadateľa, presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom.

45. Prvou z vyššie menovaných podmienok na vyhovie žiadosti o poskytnutie právnej pomoci podľa § 6 alebo § 6a zákona č. 327/2005 Z.z. je podmienka nedosahovania určitej hranice mesačného príjmu, ktorú žiadateľ musí spĺňať v čase podania žiadosti ako aj počas celého obdobia poskytnutia právnej pomoci.

46. Príjem na účely tohto zákona sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, a prehodnocuje sa každých 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci (§7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z.).

47. Za príjem podľa tohto zákona sa považujú príjmy fyzických osôb podľa osobitného predpisu (zákon č. 595/2003 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/>> o dani z príjmov v znení neskorších predpisov) po odpočítaní poisťného na verejné zdravotné poistenie, poisťného na nemocenské poistenie, poisťného na starobné poistenie, poisťného na invalidné poistenie a poisťného na poistenie v nezamestnanosti, preddavku na daň alebo dane z príjmov fyzických osôb a ďalších výdavkov vynaložených na dosiahnutie, zabezpečenie a na udržanie príjmov fyzických osôb (§7 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.). Za príjem podľa tohto zákona sa považujú aj príjmy oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu, okrem prijatých náhrad škôd, náhrad nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škodu okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu zdaniteľného príjmu (§7 ods. 2 písm. a) zákona č. 327/2005 Z.z.). Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 595/2003 Z.z. sú takýmito príjmami oslobodenými od dane sú aj

dávky, podpory a služby z verejného zdravotného poistenia, individuálneho zdravotného poistenia, sociálneho poistenia, nemocenského zabezpečenia a úrazového zabezpečenia, plnenia zo starobného dôchodkového sporenia.

48. Zákon č. 327/2005 Z.z. jasne a zrozumiteľne vymenúva, čo sa pre potreby určenia nároku na poskytnutie právnej pomoci považuje za príjem a tiež ako sa jeho výška určuje, resp. ktoré výdavky (vymenované v §7 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.) sa do príjmu nezahŕňajú. Tento taxatívny výpočet výdavkov, po ktorých odpočítaní sa určuje príjem žiadateľa pre posúdenie jeho práva na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z.z. neobsahuje žiaden z výdavkov spomenutý žalobkyňou v jej podaní opísanom v ods. 9 a 10 odôvodnenia tohto rozsudku. V tomto ohľade za relevantnú považuje súd skutočnosť, že ani zákon č. 327/2005 Z.z. neodkazuje v otázke výpočtu (alebo spôsobu výpočtu) príjmu pri posudzovaní práva žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci na zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

49. Zosumarizujúc hore uvedené preto uvedenej žalobnej námietke nemožno prisvedčiť.

50. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že rozhodnutie žalovaného je voči nej diskriminačné, s touto námietkou sa správny súd nestotožnil. Žalobou napadnuté rozhodnutie ako celok nie je nepreskúmateľné, žalovaný zrozumiteľne vysvetlil, prečo považuje žiadosť žalobkyne za nedôvodnú. Správny súd dodáva, že z pohľadu účastníka konania by mohlo každé správne rozhodnutie vykazovať vyššie kvalitatívne i kvantitatívne parametre, z aspektu minimálnych nárokov na preskúmateľnosť rozhodnutia správny súd rozhodnutie žalovaného nepovažoval za rozhodnutie, ktorým by bol porušený § 47 ods. 3 správneho poriadku.

51. Žalobkyňa síce uviedla, že žalovaný vo viacerých žiadostiach o poskytnutie právnej pomoci, kde žiadatelia boli účastníkmi súdnych sporu v skutkovo a právne obdobných veciach ako žalobkyňa, formulácia tejto námietky bola len všeobecná bez uvedenia konkrétnych okolností jednotlivých prípadov, ale hlavne bez uvedenia, že žalovaný tieto žiadosti posúdil inak ohľadom započítania v ods. 9 a 10 odôvodnenia tohto rozsudku uvedených výdavkov. Len preto, že žalobkyňa bola oboznámená s rozhodnutiami žalovaného v iných prípadoch, ktorý považovala za podobný jej prípadu a v ktorom bola účastníkovi poskytnutá pomoc podľa zákona č. 327/2005 Z.z., bez posúdenia ďalších pre porovnanie relevantných skutočností neznamená automaticky legitímne očakávanie rozhodnutia správneho orgánu v špecifickej veci žalobkyne a zároveň nepreukazuje nezákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia. Súd nespochybňuje, že pri rozhodovaní v skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch má orgán verejnej moci postupovať tak, aby nevznikali neodôvodnené rozdiely a tiež platí zásada zákazu prekvapivých rozhodnutí orgánov verejnej moci ako súčasť princípu právnej istoty. Očakávania účastníka konania o postupe orgánu verejnej moci a jeho rozhodnutiu musia byť dôvodné a právnu relevanciu môžu nadobudnúť len v prípade ustálenej praxe. Pokiaľ žalovaný posudzoval uvedené žiadosti prezentujúc konzistentne svoj právny názor, teda nie inou optikou ako v prípade žalobkyne, nemožno uvažovať o diskriminácii osoby žalobkyne, ani za konanie vymykajúce sa očakávanej praxe správneho orgánu. Výhradu tohto druhu však žalobkyňa vo svojej žalobe neuvádzala - nenamietala a súd sa nepovažoval za oprávneného bez právneho titulu (správnej žaloby konkrétnych účastníkov) preskúmať zákonnosť iných rozhodnutí žalovaného, ktoré neboli napadnuté žalobou.

52. K možnosti priznať právnu pomoc s finančnou účasťou je potrebné pripomenúť, že poskytnutie tohto druhu právnej pomoci v zmysle § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. je eventuálnou možnosťou pre správny orgán priznať ju aj takému žiadateľovi, ktorého príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze. To znamená, že hoci by žiadateľ nesplňal podmienky na priznanie práva na právnu pomoc, za určitých okolností dáva zákon č. 327/2005 Z.z. správnomu orgánu možnosť (nie povinnosť) poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou žiadateľovi, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci. Z dikcie ustanovenia § 6b ods. 2 zákona nevyplýva žiadateľovi právny nárok na poskytnutie právnej pomoci, a to ani v prípade, ak okolnosti žiadanej právnej pomoci priznaniu nasvedčujú. Správnomu orgánu je tak ponechaná diskrečná právomoc, kedy poskytnutie alebo neposkytnutie právnej pomoci sa uskutočňuje v rámci voľnej úvahy správneho orgánu, zákonom dovoleného rozhodovacieho procesu, v ktorom správny orgán v zákonom stanovených limitoch uplatňuje svoju právomoc a rozhodne, pričom použitie správnej úvahy musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania a rozhodnutie, ktoré je výsledkom tohto procesu, musí byť zdôvodnené.

53. Žalovaný svoju diskrečnú právomoc použil v rámci zákonného rámca, z tohto rámca nevybočil a svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom zdôvodnil. Súd je toho názoru, že odôvodnenie rozhodnutia žalovaného poskytuje dostatočný základ na jeho vecné preskúmanie. Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí zaoberal právnym posúdením a hodnotením skutkového stavu vyplývajúceho z konania, pričom súd nepovažuje za chybu, že sa už nezaoberal výpočtom naznačovaným žalobkyňou v jej podaní opísanom v ods. 13 odôvodnenia tohto rozsudku. Možnosť, že žalobkyňa prehrá spomínaný súdny spor o zaplatenie, neznamena pre ňu priame existenčné ohrozenie. Takým by mohol byť následkom napr. (hypoteticky) výkonu právoplatného rozhodnutia súdu o vypratani nehnuteľnosti, pričom takéto konanie sa proti žalobkyni (ako vyplýva z administratívneho spisu) nevedie.

54. Pokiaľ zákonodarca v § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. uvádza možnosť poskytnúť právnu pomoc aj osobe, ktorá nespĺňa podmienky, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci, má vzhľadom na účel tejto zákonnej úpravy práve na mysli situáciu, kedy žiadateľ nie je schopný svoje práva dostatočne obhájiť (alebo uplatniť) a poskytnutím právnej pomoci sa zabezpečí primeraná a spravodlivá ochrana práv a právom chránených záujmov žiadateľa. Ustanovenie § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. slúži ako možnosť poskytnúť právnu pomoc v prípadoch, kedy si to vyžaduje ochrana základných práv a slobôd fyzickej osoby a kedy naopak neposkytnutie právnej pomoci by mohlo mať pre túto osobu za následok vážnu ujmu na živote, zdraví alebo jej garantovaných právach.

55. Súd toho názoru, že súdny spor a jeho možný výsledok nie je priamo spôsobilý zapríčiniť pre žalobkyňu vážnu ujmu na živote, zdraví alebo jej garantovaných právach, a preto neposkytnutie právnej pomoci žalovaným nebolo v rozpore s § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z..

56. Na základe hore uvedeného možno konštatovať, že dôkazy, ktoré zabezpečil správny orgán počas administratívneho konania dostatočne odôvodňovali v rozhodnutí napadnutom všeobecnou správnu žalobou vyvedený právny záver. Správny súd vychádzajúc z vyššie uvedených hľadísk dospel k záveru, že žalovaný ako príslušný správny orgán postupoval pri vydaní napadnutého rozhodnutia v súlade s príslušnými procesnoprávnymi normami, pričom pri svojom rozhodovaní nevybočil z rámcov správnej úvahy tak, ako je vymedzená vyššie. Súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že neexistuje žiaden zo zákonných dôvodov na zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného, a preto žalobu podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

57. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 168 SSP v spojení s § 175 ods. 1 SSP tak, že žalovanému ako vo veci úspešnému účastníkovi konania náhradu trov konania nepriznal, pretože žalovanému žiadne dôvodne vynaložené trovy konania nevznikli (resp. tieto nie sú preukázané) a žalovaný si ich náhradu ani neuplatnil, a pretože ide o orgán štátnej správy, ktorému možno náhradu trov konania priznať iba vtedy, ak to možno spravodlivo požadovať.

58. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote 1 mesiac od jeho doručenia na Krajský súd v Bratislave. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa

nevyžaduje, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (písm. a/); ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ (písm. b/); je žalovaným Centrum právnej pomoci (písm. c/).